

Conciones, Siue Conceptvs Theologici Ac Praedicabiles, In Omnes Totivs Anni Dominicas

Opvs Novvm Figvris, Allegoriis, Similibvs Ex Sacris profanisq[ue]
Scriptoribus plenißimum, cum occurrentium fidei controuersiarum
tractatione.

De Sanctorum Festiuitatibus Annitotius - Nvnc Demvm Integre Svppleti,
Concionibus per octauam Vener. Sacramenti suo ordine intersertis

Besse, Pierre de

Coloniae Agrippinae, 1620

In Festo S. Iosephi Iesu Christi nutritij. Cùm esset desponsata mater Iesu,
&c. Matth. 1. De gratiæ sufficientia ad omnia imperata exequenda. 2. De
mirabili dignitate S. Iosephi. 3. De causis, cur ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-56205](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-56205)

IN FESTO S. IOSEPHI
IESV CHRISTI NV-
TRITII.

Partitio.

- I. De gratia sufficientia ad omnia imperata
exequenda.
- II. De mirabili dignitate S. Iosephi.
- III. De causis, cur Deipara nupserit.
- IV. Rationes, quibus adstruitur non fuisse
decrepitum, uti pingitur.

Cum esset desponsata mater Iesu Maria
Ioseph. Matth. I.

FIGURA.

Gen. 40.

Laudat Genesis quemdam Iosephum de do-
mo Iacob, tum quidem ob castitatem ac
continentiam, tum verò quàm maximè
ob fidem Domino seruatum. cum enim
in Putipharis Aegyptij domo ageret, &
dominæ pergratus esset, illaque lasciuos in cas-
tum adolescentem oculos coniecisset, pro eo
tamen, quo in herum ferebatur amore & cultu,
dominæ pellacis preces reiecit, tantamque
hoc in casu prudentiam & discretionem o-
stendit, vt eam intactam illibatamque hero, à
quo custodiendam acceperat, reddiderit. Simi-
lem hodierno in Euangelio historiam legere
videor: videas hic namque virum, eiusdem qui-
dem nominis, sed de domo Dauid, ob castita-
tem fidelitatemque; nō minus apud Deum quàm
homines deprecandum. Hic cum virginem
matrimonio sibi iunxisset, quam Deo in ma-
trem destinatam nouerat, inquam etsi per
matrimonij leges ac iura potestatem haberet,
pro eo tamen, quo Deum, magnum illum Do-
minum, honore & cultu prosequeretur, num-
quam eam voluit attingere, atque idcirco in-
credibili pudore, honestate, ac fide cum eadem
vixit. Ioseph filius Iacob illustris fuit Patriar-
cha, noster verò Ioseph de stirpe Dauid admi-
rabilis fuit Confessor: ille frumentum & panes
in Aegypto custodiuit, hic verò puerum
Iesum, qui verè vitæ est panis, in Iudæa, ille
regiorum somniorum expositionem meruit,

hic vt Angeli in somnis illi apparerent. V-
trumque beatum video, vtrumque ad alta ma-
gnaque euectum. Synagoga Hebræorum suum
olim Iosephum summe deprecavit: Ecclesia
& Christiani nostrum magnificent, cuiusque
maiestatem, magnitudinem, gloriam ac me-
rita deprecant. Cui vt nostram adiungere
symbolam liceat, ad cœlum oculos sustolla-
mus solita Deiparæ suffragia deposcentes,
quæ eò postulantibus annuet libentius, quòd
ad eius celebrandas laudes efflagitentur,
quem illa in sponsum & coniugem delegit.
Cum Angelo ergo eam salutemus, dicen-
tes:

AVE MARIA.

In rebus spiritualibus certissimum & explo-
ratissimum est axioma, semper gratiam offi-
cio & munijs hominum à Deo ad aliquid fa-
ciendum electorum, vocatorumque: ex quo re-
spondere, quòd eos capaces idoneosque ad eadem
reddat. Docuit hoc olim Apostolus: scribes
siquidem ad Corinthios, suumque illis officium
ac ministerium, quod cum reliquis Apostolis
commune habebat, commendans & extollens;
omnes ait à Christo idoneos ministros noui
Testamenti factos esse, *Qui idoneos, inquit, nos*
fecit ministros noui Testamenti, q. d. quem admo-
dum discipulos suos elegit Deus, & ad subli-
ma dignissimaque ministeria eos euexit, vt
Ecclesiæ regimen, Sacramentorum admini-
stratio, Euangelij prædicatio, Gentium con-
uersio, idolorum euerfio, dæmonum fuga,
Philosophorum confusio, al. aque plurima; ita
& iisdem gratias officij magnitudini pares re-
spondentesque contulit. Hinc in ea quæ ad
Romanos, Apostolus ait *primitias spiritus ac-*
cepisse, prima inquam & excellentissima Spi-
ritus sancti charismata, puta gratiam maxi-
mam, scientiam profundissimam, & admi-
rabilem ad omnigena paranda miracula pote-
statem; quæ omnia ad officiorum suorum ex-
ercitia & executionem necessaria erant.

In huius rei figuram legimus Moysen, dum
ad Pharaonem à Deo legatur, vt populi libe-
randi causam ageret, vt qui obscurus erat, & o-
uium dumtaxat pastor, quique se hoc indi-
gnum munere sciebat, vt à se hoc onus remo-
ueret, Deo summa cum modestia dixisse: *Quis eum digni*
ego sum, vt vadam ad Pharaonem, & educam
illos Israel de Aegypto? Cui ilicò Deus: Ego ero
tecum.

utrum, q. d. Vade, noli metuere, iter hoc ne perhorrescas, noli onus hoc aut munus ab humeris excutere, ego tibi adero, & quicquid ad dignè legationis hoc munus exercendum necessarium est, suggeram. Rursus instans Moyses ait: *En incircumcisus labijs ego sum, quomodo audiet me Pharaos?* Sed omne hoc impedimentum dimouens Deus, & animu abeunti addens, dicit: *Ecce constitui te Deum Pharaonis;* q. d.

Exod. 6.

Exod. 7.

Deus gratia sua adest ijs, quorum ad ministeria sua uti opera vult.

Ierem. 1.

Vires & animum dat Deus ijs, quos ad opus suum delibatur.

Quia Deo ad aliquod munus assumatur, quin illico ad dignè & pro debito eam exercendam dispositiones & gratias necessarias consequatur.

Vere, quam tibi iniungo, legatio grauis est ac difficilis, Moyses, & onus magnum humerisque tuis impar; sed te ipse eius capacem reddam; eam namq; lingue eloquentiam dabo, eam manibus potentiam, & auctoritatem tibi apud omnes conciliabo, ut mei adiutar, uti Deum te barbarus ille Rex sit habiturus. Ostendere hoc factum Deus voluit, nemini se quidquam oneris munerisque imponere, quod in cultum suum & obsequium cedat, quin ad ipsum exercendum eum dignum reddat, gratiaque ad exequendum sua succurrat. Eodem quoque modo Ieremiam deligens Deus, ut Gentibus predicaret, & ad alia ministeria assumeret, illico à Propheta sese excusante audivit, *A, a, a, Domine Deus, ecce nescio loqui, quia puer ego sum, cui & animus, & ratio, & iudicium, & lingua defuit.* Cui respondit: *Ne timeas à facie eorum, quia tecum ego sum, ecce constitui te hodie super gentes, & super regna, ut euellas, & destruas, & disperdas, & dissipas, & adifices, & plantes, &c.* Ne verò rursus, proprijs diffidens viribus, onus hoc à se reiciat, addit, *Ne formides à facie eorum: ego quippe dedi te hodie in ciuitatem munitam, & in columnam ferream, & in murum aeneum super omnem terram, &c.* Munitio hæc bellica, ferum, æs, columna, murus, & omnis hæc armatura supernaturalis, aliud quam variarum gratiarum, quas Prophetæ suo ad eum munere iniuncto dignum reddendum dederat Deus, robur & auxilium non denotabat; simul etiam ut hinc cuique manifestum fieret, neminem vnquam à sapientissimo illo Deo ad aliquam functionem exercendam assumi, quin illico ad dignè & pro debito eam exercendam dispositiones & gratias necessarias consequatur.

Inter Philosophorum axiomata & hoc numeratur: *Qui dat esse, dat & qua consequuntur ad esse.* Hoc quidè in rebus naturalibus habere *Bess. de Sanctis*

ipsi locum docent, in quibus ipse natura auctor adeo suam patefecit prouidentiam, ut fieri & quomodo dat esse, eo & det quæ esse huic coniuncta sunt & consequuntur: sed in spiritualibus idem quoque intelligi, & dici in mysterijs potest: *Qui dat esse, dat & qua consequuntur ad esse,* id est, idem Deus, natura & gratia auctor opus quoddam alicui iniungens, simul quoque gratiam & media ad ipsum ritè exequendum necessaria adiungit, & est hoc quàm verissimum.

Hæc cum ita fiat, & quidem certa & indubitata, gratiam scilicet semper officio respondere, & Deum iuxta onerum & dignitatis magnitudinè dona sua elargiri solere, S. Iosephus cum in B. Virginis, matris verbi æterni sponsum electus fuerit, quantam qualemque ei coelitus datam ad munus hoc adeo honorabile gratiam credendum? Colligi hoc è paucis his Evangelij verbis potest: *Cum esset desponsata mater Iesu Ioseph.* Quæ hodie vobis expoliturus, & panegyricum quodammodo illustri huic viro, Iosepho inquam, dicturus, bimembrem eum faciam, primo eum ut sanctissimæ Virginis sponsum, altero membro eum ut putatitium & vulgo creditum filij Dei patrem describam: circa quæ multa, quæ admirationem vobis allatura sunt, audietis.

Primo ergo, Regius Propheta Dei miranda enarrans, in sanctis eadem potissimum elucere & emicare canit; *Mirabilis, inquit, Deus in sanctis suis;* atque adeo quidem mirabilis, ut plura in sanctorum infimo minimoque quàm in tota naturæ vniuersitate cernere sit: Si verò in quopiam sanctorum vnquam Dei magnitudo, maiestas & mirabilia apparuere; in Iosepho sanè nostro noua & insolita quadam ratione eluxere, & q; vn uerso mûdo spectanda præbuere. Cum enim à Deo delectus esset, qui filij Dei in terra matris sponsum foret; credendum haud dubiè, omnia in illo condecorando, nobilitando, extollendo, ac ditando mirabilia, ac thesauros eum suos effudisse.

Dixit olim in matrimonij laudem Salomon, virum qui probam nactus fuerit coaugem, beatum esse; *Mulieris bona beatus vir.* & alio loco; *Beatus qui habitat cum muliere sensata.* Quæ si vera sunt, uti sunt verissima, quàm Iosephi nostri fuisse felicitatem ac beatitudinem credemus, qui gloriosissimæ Virgi-

Deus dans esse dat que consequuntur ad esse.

II. Psal. 67.

S. Ioseph pre omnibus sanctis admirabilis.

nis, adeo probæ, sanctæ, p'æque coniux fuit, & cum eadem semper meruit agere & habitare?

Insuper, si superioritatis & dominij in fecundam ius maritus habeat, & vt Apostolus loquitur, *vir caput sit mulieris*: & S. Ioseph, in quantum coniux, eam in B. Virginem auctoritatem & præminentiam habuerit, vt que illum vti caput suum honorarit, veluti superiori obediit, & de fuga in Aegyptum, & reditu in terram Israel reuelationes illi veluti patri-familias factæ sint ab Angelo; quis, quæso, huius honos, quæ gloria, quæ dignitas, à tam illustri Virgine honoratum, cultum, & auditum fuisse, dum quid iuberet?

Exod. 32.

In tabernaculi fabrica duos vtrinq; ex auro Cherubinos fieri iussit Deus, qui versis in propitiatorum vultibus se inuicem contuerentur. *Duos quoq; Cherubim aureos & prædulciles facies ex vtraque parte oraculi, respiciantque se mutuo versis vultibus in propitiatorium.* Cum aureum hoc opus foris & circumiecus vndique contemplet, Christum Dominum propitiatorio, vt qui pro peccatis nostris propitiatio factus fuit, & quem proposuit Deus propitiatorum per fidem in sanguine ipsius; Cherubinis verò Deiparam & Iosephum mih: sit verisimile designati, Cherubinis in quâ aureis, cum charitate, sanctitate, & illustribus ambo virtutibus vndique rutilarint: Mutuo quoque se respicientibus, idque ob incredibilem & summam, quo erga se inuicem feruntur, amorem, & mutuam cordium coniunctionem, vt dicere vterque cum sponsa amante potuerit: *Ego dilecto meo, & ad me conuersio eius.*

Gloriosa Virgo & S. Ioseph cõparati cum duobus Cherubim Exodi. Rom. 3.

Cant. 7.

Nec plane abs te aut præter decorum est, Cherubino Iosephum parem dicere; vt enim Cherubim inter reliquos Angelorum ordines & altissimi sunt, & perfectissimi, & dignissimi; ita & Ioseph inter summos, maximos, & celeberrimos meritò viros est connumerandus. Et sanè si gratiæ in Deiparam collatæ magnitudo hinc etui potest, quòd in Iesu Christi sit matrem delectata: ita quoq; & S. Iosephi inde colligi gratiæ eminentia potest, quòd in eiusdem Virginis, & Iesu Christi matris spõsum à Deo secretus sit. Atq; hoc pacto quædam inter vtrumq; hunc coniugem, perfectionum & excellentiarum si non æqualitas aut similitudo, saltem quàm proximè accessio & proportio dari potest. Vt quemadmodum eandem natu-

Proportio & similitudo inter Iosephum ac Deiparam.

ra ipsi dederat productionem, vtroque scilicet & regia stirpe ac domo Dauid descendente; ita pariter & gratia illos in perfectione & maiestate pares quodammodo & æquales reddiderit, idq; ob filij Dei proximitatem, cuius Virgo Deipara erat mater, Iosephus verò pater, & sanctæ huius matris coniux habebatur.

Hanc potissimum ob causam, & hoc veluti fulero opinionem suam confirmans doctissimus Vniuersitatis huius Parisiensis Cancellarius Gerson, quem hæc in re decem plures magni nominis Doctores sequuntur, docere non est veritus; Iosephum hunc nostrum ad instar Ieremię ab vtero matris sanctificatum fuisse, & antiè quam lucem inuenerit, Deum vidisse & agnouisse, inq; gratia fuisse confirmatum, vt hoc pacto sacratissime Virgini, cuius futurus erat sponsus, aliquatenus equalis fieret. Atque vt in naturę perfectionibus & donis subiecti pares erant, ita quoque in gratia & mirabilibus spiritualibus mira inter vtrumque similitudo fuit & correspondentia.

Adeo vt sanctus Augustinus & Ruperus Abbas mirabiles sancti huius viri perfectiones & charismata indagantes, numquam mortale aliquid delictum eum admisisse asserant, in quo & Apostolis fuit superior, & ad B. Virginem quàm proximè accessit. Sanctus Hieronymus singularem insistens viam, semper eum illibatam virginitatem conseruasse auctor est. Alij eum cum anima simul & corpore ipso Ascensionis Dominicæ die reuoluisse produit, vt vna cum eo cœlos peteret, cuius in terra pater creditus est fuisse. Non tamen opinioni huius vt fidei articulo innitendum est, sed iustum fuisse certissimum & exploratissimum est; de eo siquidem in Euangelio legitur, *Ioseph autem cum esset iustus, &c.*

Ex his ergo, Auditores, sanctissimi huius viri dignitatem, virtutes & gratias colligite. Si enim Elisabeth virtutibus omnigenis dotata, ac Deo gratissima, sortem suam magni fecit, seque beatissimam prædicauit, quòd à matre Redemptoris domi suæ inuiseretur, vt scilicet admirando exclamarit, *Vnde hoc mihi, vt veniat mater Domini mei ad me?* Quo quæso Iosephus honore fuit affectus, eequæ eius beatitudo, sacratissimam hanc Virginem semper in societate ac contubernalem habuisse?

Magnum profectò Ioannis Euangelistę fuit honor,

S. Ioseph in gratia confirmatus, & ab vtero matris sanctificatus,

S. Ioseph nunquam mortaliter peccauit. Virginitatē seruauit. In anima simul & corpore reuoluitus in festo Ascensionis Dominicę

Luc. 1.

honor, eiuſq; ſors inter ceteros mortales per-
beata, quòd in ipſo paſſionis ac mortis die ſua
illi matrem Dei filius curandam, dirigendam,
conſeruandam commiſerit, dicens, *Fili, ecce
mater mea.* Sed non niſi poſt Iosephum no-
ſtrum, cui is honos obtigit, vt triginta circiter
annorum ſpatio fideliter eam non modò vt
tutor, conductor, director, gubernatorque; ſed
etiam vt ſinceriffimus, amantiffimus, & fide-
liſſimus coniux cuſtodierit.

Matth. 27.
30. annis
Virginem
Deiparam
ſeruauit
Ioseph.

AEqualitas
coniugũ in
matrimo-
nio poſſi-
mum ſpe-
canda.
Gen. I.

Hem quàm ſublimis hæc dignitas! quis ei
maior obtingere honos queat, quàm Virginis
perfectiſſimæ ſponſum eſſe, & ad eius merita
quàm proximè accedere? vt ſua matrimonio
pax conſeſſet, & inter coniuges rectè conueniat,
morum æqualitas inter eos habeatur oportet,
iuxta illa Geneſiſſima verba de primi matrimoni
ſœdere, *Faciemus ei adiutorium ſimile ſibi.* Vbi
verò humores, conditiones & perfectiones cõ-
iugis vtriuſque non omnino coinciduat, nec
paræ ſunt, deſectus à parte foeminae tolerabi-
liores potiùſve excuſandi ſunt, quàm vtri. Hinc
ſancta illa ſpoſa ſuas libere imperfectiones in
nigredine quadam cutis, quæ eximia pulchri-
tudini plurimum deterebat, ſitas, in Cantico
aperiens, dicendo, *nigra ſum;* mox ſubinfert,
ſponſi candore cum rubicundo colore permif-
ſto vitium hoc qualecumque compenſari. *Di-
lectus meus candidus & rubicundus, electus è
millibus.*

Cant. 5.

Gen. 17.

Omnibus
ſanctis per-
fectione &
meritis præ-
celluit Ioseph.

Eandem quoque ob cauſam cum duobus
illis amantiffimis coniugibus Abrahamæ & Sa-
ræ nomina mutaret Deus, huius nomini litte-
ram abſtulit, vt illius nomini adiungeret; idq;
non ſine myſterio & planè diuine, vt admirum
hoc modo doceremur, foeminarum quàm vi-
rorum defectus eſſe magis tolerandos. Cum
verò longe ſecus ſe res in ſanctiſſimo hoc Io-
ſephi & Deiparæ matrimonio habeat, quòd
ſcilicet Virgo infinitis partibus eſſet perfe-
ctior, & omnigena excellentia Iosepho di-
gnior, cum mortalium nemò ei par daretur;
S. Iosephus tamen in coniugem eius delectus
fuit, vt qui illius merita & perfectiones quàm
proximè attingeret. Credendum proinde ac
verſimile eſt, reliquis omnigena perfectione
& dignitate ita virum hunc ſanctiſſi præcel-
luiffe ſanctis, vt omnigenis benedictionibus,
& gratijs, præ iſſdem, cœlitus completus & do-
tatus fuerit.

Cum fidelis ille Abrahamæ cononius in Me-
ſopotamiã Iſaaco hero ſuo futuro vxorè que-
ſiturus cimelia varia ſecum trahens, abiſſet, &
Allegoria,
venuſtam Rebeccam præ alijs terræ puellis in
coniugem illi ſegregariſſet, varia eum monilia,
inaures, armillas, & brachialia, veſteſque pre-
tioſas, aliaque ingentis pretij donaria protu-
liſſe Scriptura refert, eaque cum Rebeccæ, tum
matri fratribuſque dediſſe, heri ſui bona inter
eos diſtribuendo. Credebat ſiquidem prouidus
hic ſamulus, cui omnia ita ex voto acciderant,
& qui re feliciter peracta tam lætè domum
redibat, iniquum & impar videri, puellæ ſoli
munera largiti, fratres verò eius & parentes
indonatos eſſe. Ita cum Dei filius in Deiparæ
vtero naturam noſtrã ſibi in coniugem deſpõ-
dit, & ſacram hanc puellam in matrem ac ſpõ-
ſam delegit; omnes in illam theſauros ſuos
Deus contulit, omnigeniſque eam donis ac
chariſmatibus cumulauit. Credibile potè ſe
iucundo hoc ſponſalium Ieſu Chr. ſi die, die
inquam lætitiæ eius & gaudij interioris, illu-
ſtria etiam dona & quàm ampliſſima munera
in omnes parentes & vniuerſam cognationem
eius eſſe diſtributa. Cum verò Ioseph & cogna-
tus & ſponſus eius fuerit, dubitare ſanè nemo
poſſeſt, quin præ reliquis mortalibus gratia tunc
& benedictionibus fuerit ditatus, & Deipara
permagna accipiente beneficia & gratias, ſuas
etiam Iosephus receperit, non quidem paucis,
plurimas tamen. hoc ſcilicet ſponſi, quòd ge-
rebat, merebatur nomè, vtpote quòd omnem
dignitatem, honorem, ac magnitudinem mû-
di inſinitis partibus ſuperabat.

Si vel hæc duntaxat Iosepho cœlitus
gratia præſtita eſſet, vt in Virginis huius ſer-
uum deligeretur, multis ſane inſinitis que Deo
ob hanc prærogatiuam & honorem deũctus
fuiffet nominibus; vt ſapientem illam Abi-
gailam ſeciſſe proditum eſt, quæ ſe beatiffimã
credebat fore, ſi vel in ſamulorum Dauidico-
rum ancillam aſſumi mereretur, cum eam ip-
ſe in coniugem ac reginam delegiſſet, ſe nam-
que humilians dicebat: *Ecce ſamula tua ſi in
ancillam, vt lauet pedes ſeruatorum Domini mei.*
i. Reg. 25.
Dignitas S.
Iosephi ſu-
perat oēs o-
mnium di-
gnitates.

bilis Virginis huius elientes ac famulos confiteri. Cum verò sanctus Iosephus siagulati quadam prærogatiua non in famulum illius solum, verum etiam amicum, maritum ac coniugem dignissimum delectus fuerit, singularis sanè is honor, gratia perillustris, ac dignitas omnibus omnium dignitatibus præcellens ac supereminens fuerit, necesse est.

III.

Multæ verò insignes, & notabiles, tum à parte Christi Iesu, ac sanctissimæ eius matris, tum verò à parte nostra occurrunt rationes, ob quas sanctum ac sacrum hoc matrimonium cum Iosepho Deipara coelitus inire iusta sit. Ex parte quidem Redemptoris, primò, ne velut illegitimus ac nothus contemneretur, omnium expositus ludibrio, illiusque proinde lex & prædicatio parui fieret ac vili penderetur. Secundò, vt nutritium, tutorem, custodem, & in tenera ætate protectorem ac conseruatorema haberet. Tertio, vt incarnationis eius ratio & œconomia diabolum lateret; atque hæc sancti Ignatii est ratio, quam & sanctus Ambrosius, sanctus Basilius, sanctus Ioannes Damascenus, & Origenes amplectuntur.

Causæ cur
Deipara
Iosepho
nupserit.

1.
2.
3.
Lib. I. c. 5.

1.
Deuter. 22.

2.

3.

Quoad Deiparam verò. Primò, vt omne fornicationis opprobrium & infamiam hoc pacto cuitaret, vt in S. Lucam scribit Ambrosius; ac ne à Iudæis iuxta Deuteronomij legem lapidaretur, si innupta prolem peperisset. Secundò, vt suis in laboribus, rebus domesticis, & ad vitam tolerandam necessarijs auxiliatorem, adiutorem, cooperatoremque haberet; & in fuga in Aegyptum duces ac focium, vt in Matthæum commentatus testatur Hieronymus. Tertio, vt è Iosephi stirpe & profapia de Deiparæ etiam progenie constaret, itaque cognatio, familia, maiores & alia affinitates naturales vtriusque innotescerent.

Quæ nos spectant rationes, non minus egregiæ sunt. Prima quidem, vt è Iosephi testimonio admirabilis Virginis Mariæ puritas & pudicitia omnibus probaretur, & innotesceret; ita quidem sanctus Basilius, & sanctus Ambrosius, qui hoc modo in Lucam scribit, *Locupletior testis maritus adhibetur, qui possit & delere iniuriam & vindicare opprobrium, si non agnoscerent Sacramentum.* Secunda fuit propter mysterium, vt licet prima peccati ra-

tiõ à Virgine nupta immorigera & rebellis pullulauit; ita vicissim gratia & iustitia ab alia Virgine nupta, humillima, & obediuntissima ortum haberet. Tertia, vt cum hac ratione matrimonij sanctitas ac dignitas innotesceret, Manichæorum error & hæresis iugulareretur, qui nuptias damnabant, & solas virgines salutis participes fore docebant.

Hæc scilicet sancti huius matrimonij rationes sunt; ceterum non est verisimile aut probabile Iosephum adeò decrepitum & exhaustæ ætatis fuisse, vt cum pictores nostri vulgò suis in imaginibus representant, quasi plus in eo naturæ frigiditas, aut senectutis decolorio, quam sancti Spiritus gratia, aut Deiparæ coniugis suæ honestas ac pudicitia potuissent. Præsertim cum non defuerint olim & senes lasciuu admodum ac salaces; quales fuere duo illi profligatæ hequitiæ senes, Susannæ matronæ honestissimæ pudicitiam expugnare conati: & è contra permulti adolescentes, in flore ætatis, singulari quadam Dei gratia pudore conseruato illustres & honestatis studiosi. Adolefcens Ioseph in Agypto ab heræ sollicitatus nobis sit in star omnium. Tum verò sanctæ huius Virginis honori & famæ non satis apud Iudæos consultu fuisse, si marito decrepito & ætate prosculto iuncta fuisset. Dubitare siquidem non nemo de impotentia viri huius potuisset, atque hoc pacto Virginis sanctissimæ honor & nomen opprobrio non mediocri patuisset: quinimò de adulterij insinulata fuisset crimine, quod longè maiori cum infamia coniunctum, quam si innupta vterum gestasset; innupta namque fornicationis dimitaxat, iam verò adulterij notam incurruisset. Accedit, quòd & Iesu Christi fama non exigua è decrepito hoc patre apud Iudæos maculam contraxisset. Neque enim verosimile fit, hæc eius calumniandi & eius natales sugillandi illos occasione prætermisuros fuisse; quinimò nunquam non infames illi parentes & illegitimæ ac spuriam pro paginem obiecerent: Cum tamen secus se rem habuisse ex Euangelio pateat, in quo passim omnes eum per Iudæam vt verum ac legitimum Iosephi filium credidisse scribitur. His omnibus hoc velut corollanum rationibus accedat, Iosephum, si adeò exhaustus fuisset, laboribus, officijs, & obsequijs tam puero quam matru impendendis

3.

Manichæorum circa matrimonium error

Pictorum error in S. Iosepho præsentando.

IV.

Rationes quibus ostenditur Ioseph non à deo decrepitum fuisse, vt vulgò depingitur. Luc. 3. Aetas Iosephi, cum Virginem duceret.

ineptum planè futurum fuisse, in Bethleem quippe proficisci, in Nazareth redire, in Aegyptium fugere, in terram Israel reuerti, & labore manuum victum sibi suisq; comparare cum oportuit. Hinc ad verum quàm proximè illorum accedit sententiã, & rationi inuixã, qui cum, dum Virginem duceret, quadragenarium aut paulo prouectiorem putant fuisse, vt in ætate virili, matura, mascula, & prudentiam spirante, Virgini commodè iungi poterit; hinc semper in Euangelio vir, nunquam verò senex aut vetulus nominatus legitur.

*Cur matris
sue maritum
Iosephum
fuisse Deus
voluerit.
Zachar. 1.*

Denique idcirco potissimum Iosephum pauperem & obscurum fabrum à beatissima matre sua duci voluit Deus, vt per infirma & obscura mundi huius, vt Apostolus ait, confunderet fortia ac sublimia: simul etiam vt mysterio, quod Propheta suo Zacharia olim reuelarat, hoc pacto responderet. ait is ergo: *Et leuauit oculos meos, & vidi, ecce quatuor cornua.* Reuelauit porò illi Angelus à cornibus his terram Iuda & Israel detinentem omne passam esse. Cornibus porò quatuor mundi imperia denotabantur, quæ velut efferi & ferocientes quidam tauri Iudææ opes & copias prostrauissent. Hanc ob visionem cum nõ parum animo propheta affigeretur; Angelus eum consolaturus, confestim, per quos ruina hæc & lades reparanda esset, ostendit, quatuor, inquam, *fabros.* Rogat ergo, quorum huc illud quid facturi veniunt; audit illico: *Veniunt isti de terra, vt deiciant cornua gentium.* Idem planè aduersus matris suæ sanctissimæ calumniatores remedium adhibere voluit Deus: videas enim illi fabrum quemdam in coniugem dari, ne velut adulterio infamis lapidibus obrueretur, arcantum incarnationis mysterium diabolo innotescat, vtque in itinere Aegyptio consolatorem habeat, & fabri huius opera beatiæ cornua, i. diaboli potentia & robur eliderentur.

Prov. 31.

De sacra hac Virgine in Prouerbijs legitur, *Facta est quasi nauis in fortioris de longe portans panem.* & sanè sancta hæc Virgo Ecclesiæ fuit nauis, at nauis regia & prætoria, quæ verum illum panem, qui de celo descendit, ac proinde de longe venit, eturientibus attulit; in nauarchum verò & gubernatorem eius electus fuit Iosephus, cui vt pote sponso sacræ huius Virginis cura & directio concredita fuit.

Cura inquam dignissima, dignitas incomparabilis, & directio planè regia, quæque diuturna admodum fuit triginta aut amplius annorum; tamdiu enim cum sacratissima Virgine est commoratus: nam iuxta Augustinum, quem huius sententiæ testem ac fidei iussorem do, Iesum iam resuscitatum in monte Garusim adorauit: ac cum somnium Iosephi, quod in Genesi legitur, verè completum fuit: quando nimirum sol & luna, Apostoli inquam & Deipara, & Sanctus Iosephus Redemptorem adorarunt, etsi ex aliorum sententiã, quæ multò mihi sanè verisimillior est, sub initium prædicationis & miraculorum Iesu Christi, ex hac vita decessisse perhibeat.

Gen. 37.

*Mortuus
incipiente
prædicare
Christo.*

Si ob hoc sponsi nomen mirificè Iosephus deprædicatur, ob aliam sanè dignitatem, quæ ei perfectiori quodam modo obtigit, quòd nimirum in Iesu Christi patrem delectus sit, longè magis est extollendus, quam quidem hac secunda concionis parte deducere, & ex ea, quæ ad S. Iosephi commemorationem laudesque spectant, depromere decreueram.

Et sanè quod Iosephi nostri nomen magnoperè extollit, & illustre comprimis reddit, est, quòd filij Dei in terris pater creditus sit & vulgò habitus. In Euangelio siquidem mater eius ait: *Ego & pater tuus dolentes quærebamus te.* Ipse etiam vt pater, nomen puero Iesu imposuit, ita namq; illi promiserat angelus, *Vocabis nomen Iesum.* Eximus profecto & incomparabilis honos, & quo in putam creaturam cadere maior non potest, quam suo nomen creatori ac Deo imponere, eiusque patrem dici ac vocari.

*S. Ioseph
pater Christi
Domini.
Luc. 1.*

Adamo protoplasto velut summus quidam honor à Deo datum est rebus omnibus nomen imponere; hinc perfecta plenaque illi bus omnium notitia collata est. *Omne quod vocauit Adam, ipsum est nomen eius,* legitur in Genesi. Si verò tam illustre fuit animalibus omnibus & bestijs nomen indere, ecquid erit filio Dei nomen dare? ecquid Creatorem à creatura denominationem accipere?

In Dei supremi & æterni laudem dictum *Psal. 146.* est, *qui numerat multitudinem stellarum,* & Iosephus omnibus eis nomina vocat. si astus nomen vocare, in Dei gloriam & laudem cedit, quàm nomen homini gloriosum, splendidum & illustre fuit.

turum, homini inquam, qualis Iosephus, ipsi Deo nomen imponere, & primos honorum titulos conferre.

Christus Iosepho obediebat velut patri. Luc. 2.

Sed nondum hic eius stetit honos; at quod omnem admirationem superat, ipsemet Christus Iosephum semper mirifice coluit; eique ut patri numquam non morem gessit. De eo namque scribit S. Lucas, *Erax subditus illis, Virgini inquam & Iosepho: qui vero cuiquam subditus est, is & obedit, quia & vicissim fidus hic & probus pater numquam gloriosum hunc filium deseruit, semper eum est secutus, suo illum lucello sustentavit, in omnibus est itineribus secutus, & Nazareth in Bethleem etiam antequam in lucem esset editus, inde in Ierusalem, exinde in Aegyptum, atque loca cum eo concessit, cum Herodis persecutioni & furori subducens, atque omnigenis eum obsequijs ac ministerijs delinuit.*

Gen. 41.

Veterem illum Iosephum ab omnibus Aegyptijs Pharaon genu flexo voluit adorari, passim ab omnibus velut regni conservatorem, patrem patriæ & mundi salvatorem consalutari, hoc solum nomine, quod panem & frumentum in Aegypto magna prudentia conservando, ab egestate ac rerum penuria eam vindicasset. *Fecitque eum ascendere super currum suum, clamante pracone, ut omnes coram ego genua flecterent.* Nostro huic Iosepho longe melius hoc salvatoris mundi nomen quadraret; & ab omnibus flexo poplite adorari eoque deberet. Ille quidem vere panem in Aegypto servavit, hic vero in eadem Aegypto omnibus omnino mundi hominibus panem cœlicum conservavit.

S. Iosephus assimilatur Patriarchæ Iosepho.

Matth. 25.

Quod apud Mattheum de fideli ac proboservo legitur, *fidelis servus & prudens, quem constituit Dominus super familiam suam*; de Iosepho nostro merito dici potest; fuit enim sapiensissimus, prudentissimus, & fidelissimus servus, quem super Mariam ac Iesum, qui vere familiam eius constituebant, Dominus stabilivit, fuit, inquam, magnus domus Dei œconomus, ac *maior domo* ut vocant, ut totius redemptionis ac mundi liberationis thesaurum fideliter custodiret.

Gen. 4.

Aegyptiorum rex Pharaon Iosephi Hebraei dona & perfectiones demiratus olim ait, *Nunquid sapienterem, & consimilem tui invenire*

potero? in quem ob egregias dotes & virtutum merita universam domus suæ curam & administrationem transfudit, rebusque suis omnibus præfecit, & ab universo regno coli observarique voluit, *Tu eris super domum meam, & ad oris tui imperium cunctus populus obediet.* Quod in Patriarchæ illius encomium rex ille barbarus pronunciauit, potiori hoc iure in Iosephi nostri honorem ac laudem repetere nobis liceat. anne enim quis unquam eo existit prudentior, sapientior, aut ei quoad dotes, perfectiones, meritave confimilis? hanc ob causam magnus ille Regum Rex, omnipotens & æternus Deus omnem illi domus curam, ac familiæ suæ directionem ac gubernationem concedidit, omnesque omnino mortales, Deiparam inprimis, & parvulum Iesum illi subesse & subijci voluit.

Sacra Scriptura Davidis regis felicitatem ac prosperitatem exaggerans ait; *fecitque illi nomen grande, iuxta nomen magnorum qui sunt in terra.* quis porro maius unquam & illustrius nomen est consecutus, quis ad parem dignitatem est euectus, qualem Iosephus noster habuit? qui nimirum filij Dei unigeniti pater, Christi tutor, Messie nutritus, & mundi Redemptionis custos ac protector factus est.

Si sancti Petri Apostolorum Principis & Christi in terris Vicarij dignitas inde colligitur, quod regni cœlorum claves, simul & potentia & in mysticum Iesu Christi auctoritas illi collata fuerit, quid de glorioso Iosepho nostro censendum? quanti is ipse faciendus, qui in verum Iesu Christi corpus imperium ac potestatem accepit; quid quæso sublimius, quid dignius, quid gloriosius & honorificentius, quam Verbi divini caput & gubernatorem esse constitutum? quam Dei filium sibi subditum, iussisque suis obsequentem habere?

Magni olim apud Hebræos & merito quidem, habitus est, & modo etiamnum habetur Israeliticarum illi tribuum ductor Iosue, quod soli imperasset, & cum ad iussa stare sua fecisset. pluris haud dubie omnes Iosephum facere nostrum debent, eiusque sortem longè extollere altius, quod Isolem Iustitæ & lucis pulchritudinis obsequentes habuerit,

Sapienterem S. Iosepho noster habuit.

2. Reg. 7.

S. Iosephi dignitas collata cum S. Petri dignitate.

Ios. 10.

huerit, & Iesus & Maria ad eius iussa obtemperarint, idque non semel, ut olim ad magni illius ducis mandatum sol, sed sæpius, quamdiu scilicet vitæ eius cursus duravit.

Iosephi fama maior quam Iosue.

Rom. 8. Apostolorum quidem dignitas ingens fuit & sublimis, quod Spiritus sancti primitias recipere digni sint habiti, ut quidem Doctor Gentium Iosephus illis est præponendus; illi enim multo ante quam Apostolis mysterium hoc absconditum à temporibus æternis, ut idem loquitur Apostolus, innotuit, & reuelatum est; primus siquidem ipse IESUS CHRISTUM adoravit, primus in natiuitate eius cantantes audiuit Angelicorum exercituum choros, primus eum quoque à pastoribus & Magis adorari conspexit; ut merito ad eum referri hæc Psalmographi verba queant, *Præuenisti eum in benedictionibus dulcedinis, &c.* Quot autem & quam varias in illum benedictiones effusas esse credendum est?

S. Iosephus præfertur Apostolis.

Psal. 20. Si domus Obededom Gethæi, ut Regum prodit historia, benedictionibus redundarit, quod trimestri solum spatio apud eum arca Testamenti diuertisset, *Et benedixit Dominus Obededom, Et omnem domum eius.* quibus putamus Iosephum benedictionibus repletum fuisse, qui tot annis gloriosissimam Virginem, veram thesaurorum cœlestium arcam, tam fideliter domi suæ asseruauit?

2. Reg. 6. Legimus in Exodo, Moſen ex conuersatione, & assiduo quadraginta dierum, vel anni integri, ut quidem alij sentiunt, in monte Sina cum Angelo colloquio, adeo splendidum & lucidum induisse vultum, ut fulgorem emicantem superinducto eum velo tegere oportuerit, quo eum loquentem videre & coram audire filij Israel possent. Ecquod ergo lumen, quem splendorem, ecquas inquam gratias, charismata, & perfectiones sanctas obtinuit Iosephus, qui tanto cum Regina Angelorum tempore est conuersatus, & toties cum Dei filio hominumque & Angelorum Rege & Creatore collocutus?

Exod. 24. Sed nondum prærogatiuarum eius hic finis: nam præter dignitatem paternam habuit & tutoris, custodis, ac seruatoris filij DEI; vnde magna eum, & admirabi-

li sanctitate, variisque & eminentibus virtutibus insignitum fuisse colligamus licet. Hæc enim nisi in eo eluxissent, numquam ad tam sublime eum munus DEVS euoxisset, aut saltem eum ad hoc eligendo, merita ac qualitates eidem necessarias & dignè administrando idoneas dare debuit.

Hanc in rem peregregiam tradit historiam Valerius Maximus. Polomæus Aegypti Rex, cum filij impuberis tutorem Senatam populumque Romanum constituisset, ilicò in M. Lepidum Pontificem Maximum, virum integerrimum ac sincerissimum, qui prudentiam integritatemque duobus in consulatibus suam populo probauerat, hoc tutelæ onus reiecit: quod tam probe feliciterque exercuit, ut Alexandria, quæ regni caput erat, eius in honorem numismata cudi iusserit, quibus hæc M. LEPIDVS PONT. MAX. TUTOR REG. legebatur inscriptum, illinc mulierem turri nixam insculptam habebant, addito verbo ALEXANDRIA. quibus Romani huius tutoris sapientiam, fidem, integritatemque omnibus testari cupiebant & notam reddere. Si exterus ille, & infidelis obrite principis tutelam administratam tantos meruit honores, quos promeruit, & quos dare nos oportet Iosepho nostro, qui in cœlo non in Regis alicuius, sed filij Dei Regis regum tutorem assumptus est, quiq; tam sapientes se, tam dig. e, tam fideliter in hoc munere gessit?

O sancte inter omnes sanctos maxime & illustrissime! sancte inquam; cuius laudibus paria dicenti non occurrunt verba. Agnosce, obsecro, merita eius, Auditores, mirabilia eius admiremini, de illius honore iudicium ferte, magnitudinem expendite, virtutes eius miremini, vestras denique illi preces offerte. Cum verò sanctus Iosephus & sacra Virgo candida fuerit lilia, inter quæ patitur sacer ille Cantorum sponsus, quo vnum, eodem & alium honore dignemini. Non satis est filij Dei matrem nos colere, nisi simul & patrem, Iosephum inquam, putatum redemptoris mundi, ex Iudæorum opinione patrem pari honore afficiamus. Næ ille parum.

S. Iosephus fuit tutor filij Dei.
Lib. 4. ca. 4.

Honores M. Lepido dati.

parum religiosus est, minus reuerens, omnisque humanitatis expers & obsequij, qui sponsam reueretur, & sponsum negligit.

Honorate ergo, & colite eum: sanctum Christiani, quem caeli simul & terra coluere, quem toties allocuti sunt angeli, cui diuina mysteria & arcana reuelata fuere, sanctum inquam, quem Deipara Virgo tanto & affectu & honore est profecuta, quem Redemptor ipse Christus tantoperè amauit & reueritus est; quem Spiritus sanctus ita sanctificauit, quem denique vniuersa SS. Trinitas tantum extulit, & omni virtutum, meritorum, perfectionumque genere cumulauit.

Aequissimum potè & maximè par est, beatissime Confessor, te hic in terris à nobis coli honore, quo in caelis ab omnibus coleris & afficeris: sed honore quodam singulari, & quo nulla penitus creaturarum affici mesetur, coli inquam velut hominum Angelorumque Regiæ sponsum, velut filij DEI patrem, velut Messiae tutorem, velut gubernatorem eius, qui gubernat & regit vniuersa, velut Iesu Christi nutritium, velut magnum in domo Dei oconomum, denique vt omnium thesaurorum caelestium custodem & gazophylacem. Ob hos titulos, aliasque rationes plurimas omni te honoris genere prosequimur, & omnigenas tibi preces & suffragia deferimus. Nostra igitur vota, quæso, admittere, preces nostras exaudire, nobisque esse propitius dignare, beatissime Iosephe, pro nobis intercede, nostri recordare, experiamur, obsecro te deprecante, qua tum in caelo, tum in terra, in Ecclesia triumphante iuxta ac militante, auctoritate polleas: præsta denique, vt per intercessionem tuam, & deprecationes æterna potiri gloria mereamur, cuius nos sanctissima Trinitas confortes efficiat.

Amen.

os(·)s

IN FESTO S. MARCI EVANGELISTAE.

Partitio.

- I. De ipsis quatuor Evangelistis.
- II. De quaternarij mysterio rerum Ecclesie multiplici.
- III. De mysterio quatuor animalium.
- IV. De præcellentia Evangelistarum præ Veterum Testam. conditoribus.
- V. De S. Marco historia.
- VI. De symbolico ipsius Leone.

Designauit Dominus & alios septuaginta
discipulos, &c. Luc. 10.

FIGURA.

VIDI T Ioannes in Apocalypsi nouum *Apoc. 10.*
quoddam Angeli genus, & quales nullus in vniuerso Scripturæ theatro apparuisse conuenitur; viribus fuisse dicitur athleticis, & validus vt qui maxime, clamorem etiam Leoni per desertam rugienti persimilem emisisse; libellum quoque apertum manu tenuisse, pede dextro mare, sinistro terram pressisse. Mysterium hoc necum vbi excurio, omnesque circumstantias illius dum sigillatim enucisco, ipse mihi certo certius persuado, veram hic Diui Marci Evangelistæ imaginem ac figuram nobis ob oculos poni. Angelus quippe dicitur, quod angelico ritu vitam duxerit; vires illius & rugitus ad prædicationem, & ad Leonis figuram, quæ vulgo ei inter ceteros Evangelistas à pictoribus tribui solet, haud inepte quis transferat, libellus quem Angelus manu gestasse scribitur, Euangelium illius designat, quod ceterorum Evangelistarum respectu exiguum est, atque ideo compendium & Epitome Euangelij S. Matthæi à nonnullis appellatur. Quod autem pedum alter super mare & super terram alter extensus dicatur, non aliam huius rei rationem dari posse puto, quam quod gloriosus hic Apostolus obsequio suo & cultui dedicatas duas orbis tum potentissimas, tum etiam pulcherrimas vrbes habuerit, VRAM in terra & continenti constitutam, Alexan-